

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5 poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14.335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov značaj, vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 25 • Maribor, četrtek, dne 29. februarja 1940 • Leto XV

Resnica je potrebna

Med največjo grdobijo sedanjega dogajanja v svetu gotovo spada veliko triumfiranje laži. Sicer so se ljudje že v vseh časih lagali in zlasti visoka politika se je vedno rada posluževala zavvednega varanja. Toda tako brezmejno, tako brez sramu, pri tem pa v prepričanju, da se to samo ob sebi razume, se še ni v svetu lagalo, kot se to danes dela. Treba je pomisliti samo na toliko in toliko svečano danih obljub, ki so se pa pozneje popolnoma pogazile — in to celo na najvišjih mestih. Da je zaradi tega nastalo tudi v zasebnem življenju nezaupanje, je popolnoma umevno. — Zaupanje človeka v človeka je zato tako omajano, ker je laž postala v nekem oziru skoro legalna.

Zato se zdi, da skoro ne more biti v družabnem in zasebnem življenju drugače, kot je, dokler ne bo človeški duh služil resnici. Tako posameznik kakor narodi morajo dati prvo mesto resnici. Za resnico je treba imeti pogum. Danes se toliko govori o pogumu in junaštvu, poguma za resnico pa povečini manjka. Na jasem si pa moramo biti, da se dajo lažnjive sile pobijati samo z odkritjem nepotvornih resnic, nikdar pa ne, da sami postanemo lažnivci in se veselo tolažimo s hinavskim geslom: namen posvečuje sredstva. Če je pripravljenih danes toliko ljudi, umreti za laž in varljivost, bomo lahko pač toliko požrtvovalni, da se bomo povsod zavzemali za resnico. Pravo junaštvo je le tam, kjer lahko resnica govori v malih in velikih zadevah.

Gospodarstvo in SUZOR

Račun proti parcelaciji.

Ki debati o parcelaciji socialnega zavarovanja se je zopet oglašil zagrebški gospodarstveniški list »Jugoslovanski Lloyd« z dne 24. t. m.

Imenovani list dokazuje, da se gospodarstvo SUZORa boljša, zmanjšujejo se upravni stroški, dajatve pa večajo. — Članek poudarja, da je stvar interesentov, delavcev in delodajalcev, da sklepajo o eventualni reformi, ki pa ne more biti v interesu ne enih in ne drugih. Tudi v drugih državah ni prišlo nikjer do parceliranja, ampak samo do fuzioniranja, ker se stroški za upravo in tudi riziko v večjih zavodih zmanjšuje. To so načela razuma in računic.

Ustanovitev bolgarsko-jugoslovanske zbornice

In socialistično delavstvo?

V nedeljo se je vršila v Sofiji ustanovna skupščina Bolgarsko-jugoslovanske trgovinske zbornice. Zborovanje je otvoril bivši minister Velez. Govorila sta še bolgarski trgovinski minister dr. Zagorov in jugoslovanski dr. Andres. V vseh govorih je odsevala dobra volja za gospodarsko sodelovanje obeh držav, ki naj bi se čimprej izpopolnilo s carinsko unijo. — Gospodarstveniki obeh držav že sodelujejo. Socialistično delavstvo pa ne more, ker nima legalne stranke v Bolgariji, pa tudi pri nas enkrat še ne.

Delavski poslanec Artur Henderson je v parlamentu vprašal državnega podtajnika Buttlerja, kolikokrat je Nemčija kršila Rooseveltu dano besedo, da nemška armada ne bo napadala civilnih oseb. Buttler je odgovoril, da je bilo po vladinih zapisnikih že 128 primerov, ko so bile trgovske ladje napadene brez opozorila, zato je angleška admiraliteta ukazala, da se vse trgovske in ribiške ladje v svrhu, da se morejo braniti, oborože. (Avala.)

Dve napačni politični stremljenji

V vprašanju sporazuma morajo imeti besedo tudi delavci

Država, ki se hoče dobro in normalno razvijati, se mora nasloniti na ves narod. Pod državo mislimo krmarje države. Čim se ti iztrgajo iz srede naroda s svojo miselnostjo in politiko, niso več nosilci zdravih temeljev razvoja.

Razna spregleda, spregleda in ed

Državljeni imajo različne interese. Gospodarski krogi imajo svoje, političarji svoje, ki so često le osebni ali stanovsko egoistični. Ali tudi delavstvo ima svoje interese na podlagi sporazuma, ki so po vsej državi objektivno popolnoma enaki. Delavci in intelektualci, ki si služijo kruh z ročnim delom ali s svojim umom, imajo po vsej državi slične interese. Zaraditega ti sloji gledajo na sporazum nekoliko drugače kakor oni, ki se bore pokrajinsko za enako-

pravnost proti predpravicam državljanov v drugih delih države.

Naravno je, da je politika hegemonistov (onih, ki hočejo nadvlado) slaba, istotako je naravno tudi, da je politika onih slaba za splošnost, ki računajo, da bodo s podelitvijo oblasti dobili hegemonistično ali avtoritarno oblast (da bodo vladali brez kontrole nad drugimi plastmi prebivalstva po pokrajinah), čim se sporazum izvede.

Naš narod je demokratičen. Zato sprejema sporazum v nadi, da bodo z njim zaščiteni interesi vseh bolje, kakor so bili. Sporazum pomeni dogovor enakopravnosti, torej razmerja, v katerem se bomo pomenili o vseh vprašanih svobodno in demokratično. Sporazum ne sme biti stvar buržuazije same, am-

pak tudi sporazum delovnih slojev, ki imajo pravico, da v njem jasno in odločno označijo svoje zahteve in pravice. Kdor misli, da o sporazumu delovni sloji nimajo pravice odločati, ta ni pravi prijatelj sporazuma, ampak le dobičkar, ki si hoče priboriti z njim razredne privilegije (predprave).

Sporazum je svoboda in demokracija, sporazum je najhujši nasprotnik hegemonističnih in avtoritativnih stremljenj. Zaraditega je najidealnejša dolžnost vseh politikov, vseh demokratičnih gibanj, da se ograde z vso odločnostjo proti zgoraj navedenima stremljenjema ter zavzamejo za sporazum, ki ga moreta predstavljati edino svoboda in prava demokracija.

Rusko prodiranje proti Viipuriju

po padcu trdnjave in otoka Koiivisto.

Na Karelijski ožini zaznamujejo Rusi nov uspeh, ki so ga dosegli z zavzetjem trdnjave Koiivisto in otoka istega imena v Finskem zalivu. Ta trdnjava in otok sta predstavljala glavno oporišče finske obrambe na zapadnem delu Karelijske ožine v Mannerheimovi liniji. Odkar so Rusi prodrli preko Summe proti severu do jezera Airapää in južno od železniške linije, ki vodi iz Viipurija (Viborg) v Airapää, so Finci iz trdnjave Koiivisto in otoka Koiivisto ogrožali levi bok ruske armade na Karelijski ožini.

Spričo tega položaja je rusko armadno vodstvo moralo usmeriti svoje sile v napad na trdnjavo Koiivisto in sploh vse morske obalne postojanke Fincev vzdolž levega krila napredujoče ruske armade. Spričo premoči so se Finci morali umakniti preko zamrzlega Finskega zaliva.

Z osvojitvijo teh postojank so Rusi dobili večjo akcijsko prostost za svoje napade v smeri proti Viborgu. To mesto, ki je zaenkrat cilj ruskih operacij, je imelo 80.000 prebivalcev in je danes docela razrušeno.

Napad proti Viborgu bodo sedaj lahko tvegali Rusi tudi z morja, t. j. s Finskega zaliva, kar doslej ni bilo mogoče.

Moskovsko vojno poročilo pravi, da so sovjetske čete zavzele 26 utrdb na otoku Koiivisto, zaplenile okrog 10.000 granat in 5 milijonov nabojev za puške.

Angleška in nemška letala v akciji

Angleška letala že par dni izvajajo dolge polete nad nemškim ozemljem. Dne 26. t. m. zvečer so se angleška letala pojavila nad Berlinom, kjer so metala letake. Ugotavljajo pa, da nemška protiletalska obramba ni stopila v akcijo.

Nemci pa so se s svojim letali približali Parizu in leteli tudi nad Anglijo. Nad zalivom Firth of Forthom je bilo sestreljenih dvoje nemških bombnikov, nad Nemškim zalivom pa eno angleško ogledno letalo.

Na zapadni fronti ni bojev.

Potopljena nemška podmornica

Francoska torpedovka »Simoun« je potopila neko nemško podmornico blizu španske obale v Atlantskem oceanu.

Angleži so zajeli nemško trgovsko ladjo »Bahehe« (4709 ton) in potopili parnik »Orisaba«, ki se je skušal prebiti skozi angleško blokado.

Švicarski list napoveduje skorajšnjo veliko aktivnost nemškega letalstva

Schaffhausenska »Arbeiter-Zeitung« piše, da pripravlja nemško letalstvo velike napade na francosko ozemlje in britansko otočje. Po mnenju tega lista je pričakovati teh napadov takoj, ko se bodo vremenske prilike zboljšale. V začetku teh letalskih bojev ne bo akcij na civilno prebivalstvo, ampak le na električna, plinska ter vodovodna podjetja vlemest, na važna železniška križišča, kolodvori in pristanišča ter industrijske centrale. List pripominja, da bodo tudi zavezniki začeli s protiakcijami in da se zdaj nemški merodajni letalski krogi posvetujejo tudi že o načinu obrambe. Po mnenju lista smatra Göring, da so lovska letala boljši način obrambe kot pa protiletalsko topništvo.

Gibanje španskih socialistov

Za uveljavljanje državljskih svoboščin v Španiji.

Bivši predsednik španskega parlamenta (kortesa) Barrios, vidni predstavnik socialdemokratske stranke, je skupaj z 18 bivšimi ministri iz Španije, ki žive sedaj v pregnanstvu v Mehiki, izdal na španski narod manifest, ki naj ga podpišejo tudi vsi drugi vidni emigranti, ki žive v Ameriki, Angliji in

Franciji, v katerem zahteva obnovev državljskih svoboščin v Španiji. Ker španske ljudske fronte ni več, pravi manifest, so vsi Španci dolžni boriti se za obnovev ustave iz leta 1931. in za vrnitev legalnega stanja. Manifest predlaga, da se izvede ljudsko glasovanje o državni obliki.

Nadzorstvo nad ruskim uvozom preko Kitajske,

ker se sumi, da je gotov del uvoza usmerjen v Nemčijo

Angleške oblasti v mednarodni koncesiji v Šangaju na Kitajskem, nadalje v Honkongu, ki je angleško pristaniško mesto na južnem Kitajskem ter v angleški luki v Singapuru, ki leži na polotoku Malaka, nasproti otoka Sumatra, so dobile nalog, da strogo nadzirajo ruski uvoz, ki gre preko teh luk, ker se sumi, da je del uvoženega blaga namenjen Nemčiji oz. ga dobavlja Rusija Nemčiji v smislu med obema državama sklenjene trgovinske pogodbe. — V Honkongu so angleške oblasti zadržale nek ruski parnik, natovorjen z wolframom, dragoceno kovino, ki služi vojni industriji za zvišanje trdotne stopinje jekla. Angleži trdijo, da Rusija sama ne potrebuje toliko wolframa, kot ga je že uvozila.

Francoske finance v vojni

Ogromna posojila francoskih državljanov za vojno.

Francoski finančni minister Paul Reynaud je te dni izjavil, da je francoski frank kljub vojni obdržal svojo vrednost napram dolarju. Pred vojno je bilo treba šteti za en dolar 44.40 frankov, sedaj 44.60 frankov. Za presojo razpoloženja francoske javnosti je značilno, da so francoski državljani podpisali vojnega posojila: v septembru 2.1 milijarde, v oktobru 5.3 milijarde, v novembru in decembru pa povprečno vsak mesec po 8 milijard frankov. Tudi razpoloženje vlagateljev v bankah in hranilnicah izgleda zelo povoljno, ako primerjamo stanje hranilnih vlog. V septembru je bilo v denarnih zavodih vloženo 300 milijonov frankov več kot pa je bilo dvignjeno, v oktobru so vloge presegle dvig za 625 milijonov in v novembru za 710 milijonov frankov. Nadaljnji dokaz za to, da zaupanje javnosti do države ni omajano, je tudi v tem, da znaša obrestna mera narodne banke samo 2 odst. — Države, ki ne morejo drugače dobiti sredstev od svojih državljanov, si navadno pomagajo na ta način, da jih z visoko obrestno mero premamijo in privabijo. Za mobilizacijske svrhe je bilo stavljenih vladi na razpolago 25 milijard frankov, od te vsote je ostalo sedaj še vedno na razpolago 7 milijard. To znači, da se je mobilizacija izvedla s precejšnjo varčnostjo.

Iz naših krajev

CELJE

Predavanje univ. prof. dr. Andreja Gosarja iz Ljubljane o temi »Bistvo, pogoji in težave resnične demokracije«, ki se je vršilo v ponedeljek, dne 19. t. m. pod okriljem »Ljudskega vseučilišča«, je bilo zelo dobro obiskano. Predavatelj je zgolj z znanstvenega zrišča že v uvodu omenil, da je demokracija, ki je trenutno v veliki krizi, glavna pridobitev francoske revolucije. Iz nadaljnjih izjavij predavatelja je bilo razvidno, da so vsi oni, ki ne morejo sami odločiti o svoji usodi, le hlapi ali sužnji v življenju. Kjer ni svobode, vlada kršenje osebnih pravic. Ugotovitev, da so najboljši ljudje za bodoči kader v demokratičnem smislu v vseh strokovnih organizacijah in skupinah so navzoči strokovničarji dobro razumeli. Demokratično misleči poslušalci so z velikim zanimanjem in vedrih lic sledili besedam predavatelja, le nekateri so povešali glave, kakor da jih je prišla dremavica, verjetno zato, ker so besede zdale v živo. Predavanje je bilo vsekakor stvarno in zelo podučno, le žal da se sličnih predavanj delavstvo ne udeležuje v zadovoljivem številu. V. J.

Ubežal je, pa so ga prijeli. Nedavno je policija iskala nekega delavca, ki je pa zbežal. Razburljiv lov je gledalo več ljudi. Zaključil se je na ta način, da je nekdo vrgel bežečemu poleno pod nogo, da je padel, nakar so ga prijeli. Navedeni je bil hranil nekdo važno korespondenco nekega svojega znanca, ki se je tudi umaknil.

LITIJA

PRI VOLITVAH OBRATNIH ZAUPNIKOV V PREDILNICI JE ZMAGALA RDEČA LISTA

V nedeljo, dne 25. februarja so se vršile volitve obratnih zaupnikov. Zavedno delavstvo se je zopet izreklo za rdečo listo ter si izvolilo prave delavske predstavnike. Rezultat je bil sledeči: od 546 volilnih upravičencev jih je volilo 368 ter je dobila rdeča lista 220 glasov in zelena 135; neveljavnih je bilo 13 glasov. Rdeči so dobili 5 zaupnikov, zeleni pa 3. Da ni bila udeležba večja je bil vzrok ta, ker so se vršile volitve na nedeljo ter je velik del delavstva preveč oddaljen. Zeleni so napeli vse svoje sile in pridno agitirali ter tik pred volitvami izdajali letake, na katerih so na grd način, ... blatili našo organizacijo. Pa jim vse skupaj ni nič pomagalo. Mi smo šli preko vsega tega in skoro brez vsake agitacije v volitve ter smo zmago tudi odnesli, ker delavstvo ... ve, kdo se bori za njegove interese.

Lesni delavci, vzdrnite se in pridite! — Za nedeljo, dne 3. marca t. l. sklicuje tukajšnja podružnica »Zveze lesnih delavcev« svoj občni zbor v prostorih pri Zlindri na Glavnem trgu. Pričetek obnega zbora je ob 2. uri popoldne in se ga bo udeležil tudi tajnik naše zveze s. Brice iz Ljubljane. Lesni delavci v Litiji in okolici smo zelo na slabem. Tukajšnji podjetniki kršijo najbolj osnovne določbe socialne zakonodaje, kot je n. pr. plačevanje nadurnega dela s 50 odst. povška. Izjemo tvori podjetje g. Kunstla. Že celo se pa ne spoštuje § 219 obrtnega zakona. Delavci pa, ker niso organizirani, si ne upajo zahtevati svojih pravic in tako bogate na naš račun podjetniki, ki imajo sedaj pravo konjunkturo. Zato, lesni delavci, pridite vsi na ta občni zbor in takoj tam pristopite v organizacijo tisti, kateri še niste člani. Poleg tega pa čitajte in naročajte »Delavsko Politiko«, ki vam razlaga vaše pravice in skrbi za to, da se čuje naš glas po državi.

Lep pogreb je imel bivši centralni železniški nadzornik Alojzij Pregl, katerega se je udeležilo poleg številnih domačinov, zlasti iz Gradca, kjer ni bilo hiše, ki bi ne bila poslala na pogreb po enega ali dva stanovca, tudi okrog 100 železniških uradnikov in ostalega železniškega osebja iz Ljubljane. Pokojnik je bil zelo priljubljen. V Gradcu si je zgradil lično hišico, v kateri je bival, na hrani pa je bil pri nekkih svojih bližnjih sorodnikih že celih 12 let. Ko je začel bolehati, se je celo popolnoma preselil k svojim sorodnikom. Malo pred smrtjo pa je prišla ponj žena z dvema delavcema in voznikom ter ga odpeljala na svoj dom v Litijo. Sprva mož ni hotel iti, potem pa je le uvidel, da je to zanj najbolje. Sorodniki, pri katerih je bil 12 let so se tudi še naprej zanimali zanj, vendar pa niso mogli več do njega, ker je bil že tako bolan, da žena ni mogla pustiti nikogar na obisk. Kako je računal s svojo smrtjo se vidi tudi iz tega, da je je svojim sorodnikom naročil, katero obleko mu naj oblečejo na mrtvaškem odru. Pozneje pa je to svojo željo menda spremenil. Pokojnik je bil blagega značaja in ga bodo graški železničarji pogrešali, ker je storil mnogo dobrega za nje.

GUŠTANJ

MEZDNO GIBANJE JEKLARJEV

Delavstvo guštanske jeklarne že tretji mesec zama zahteva povišanje mezd za 25 odstotkov. Dne 27. februarja so se ponovno začela pogajanja med ravnateljstvom in delavskimi zaupniki. Popoldne se je zbralo na dvorišču jeklarne okoli 200 delavcev z ženami in otroci, vznemirjeni radi zavlačevanja pogajanj. Vozniki ... je pomiril delavski zaupnik s. Verčko Ivan s pozivom, naj zaupa svojim delavskim zaupnikom in naj se mirno razidejo. — Pogajanja se nadaljujejo. Delavstvo pričakuje, da se bodo njegove pravične zahteve upoštevale.

Zadnje dni je ušlo čez mejo nekaj Guštanjčanov: ... Izgleda, da so imeli vsaj nekateri slabo vest, ker so zapustili dobro službo in pobegnili nenadoma, brez slovesa.

LJUBLJANA

Zvišanje mezd monopolnim delavcem. — V nedeljo je bila v Nišu anketa o položaju delavcev in delavk v monopolnih podjetjih. Razpravljali so na anketi o reviziji službenega pravilnika in o zvišanju mezd. Zastopanih je bilo 24 mest s 74 delegati. Tudi ljubljanska podružnica Zveze monopolnih delavcev je bila zastopana. Mezde, ki so v monopolnih

podjetjih izredno slabe, naj bi se po načelnem sklepu ankete zvišale za 15 do 17 odstotkov. Monopolni delavci pa niso zadovoljni z načrtom službenega pravilnika za tobačne tovarne ter bodo zahtevali izpremembe, do česar so upravičeni. Monopolnih delavcev tobačne stroke je v državi okoli 40.000.

MARIBOR

Deložacija v železniški koloniji. V ponedeljek, dne 26. t. m. so v železniški koloniji deložirali družino železniškega delavca Javnika v Kurilniški ulici. Govori se, da je bil Javnik deložiran, ker ni hotel podpisati izjave, da bo električna napeljava, ki jo je pustil instalirati v stanovanje ostala last železniške uprave, ko se bo izselil. Najemino je vedno v redu plačeval. — Z deložacijo je zelo hudo prizadeta omenjena družina, zlasti pa otroci. Ker so v železniški koloniji deložacije le redkokdaj, vzbuja tem večjo pozornost ta deložacija, ki se je izvršila v najhujši zimi, dasi se je baje prizadeti na vso moč trudil, da bi se nadalje lahko ostal v stanovanju. Prebivalci kolonije se že dolgo vrsto let trudijo, da bi dosegli napeljavo električnega toka v kolonijske hiše, kjer še vedno svetijo s karbidom in petrolejem, čeprav se ta železniška kolonija nahaja takorekó v sredini mesta. Prav tako pa bi bila tudi potrebna izvedba kanalizacije in napeljava vodovodov, šele potem bi lahko smatrali ta stanovanja za higienska in vsaj nekoliko udobna. Skromni železničarji so bili pred leti silno veseli, ko so dobili vsaj cestno razsvetljavo, ker so poprej razsvetljevale ponoči te ulice majhne petrolejske leščerbe. Še mnogo večje pa bi bilo seveda njih veselje, če bi končno dobili v svoja stanovanja električno razsvetljavo, seveda brez podobnih deložacij. Kaj je že lansko leto »Slovenec« obljubil kolonistom?

Normalno delo v železniški delavnici. Nekateri listi so nedavno tega poročali, da ima tukajšnja železniška delavnica izredno veliko dela, kar pa ni res, temveč se v železniški delavnici obratuje povsem normalno. Težkoče so zlasti tudi v tem, ker primanjkuje za produkcijo potrebne materiala. Mnogo dela je, kakor vedno, v oddelku za montiranje strojev.

Več delavk je bilo odpuščenih minulo soboto iz »Splošne stavbene družbe« na Teznu. Prizadete delavke so bile zaposlene v oddelku za vijake in odpuščene baje radi tega, ker primanjkuje materiala. Zeleti bi bilo, da se prizadetim tovarnam omogoči nabavo potrebnega materiala. Redukcija udari predvsem delavce, ki pomnožijo brezposelnost armado, katere je v našem mestu itak zelo velika. Prav tako pa trpi vsled tega tudi ostalo gospodarstvo, zlasti obrtniki in trgovci, ker opada kupna moč konzumentov.

5 litrov bencina na teden. Pomanjkanje bencina je domala ustavilo avtomobilski promet. Uredba o prepovedi avtomobilskih voženj ob nedeljah pa je doprinesla svoje, da je velika večina lastnikov avtomobilov ob novem letu resno razmišljala o tem ali naj prijavi svoja vozila za tekoče leto ali ne. Ko pa so se pričele širiti vesti, da bodo omejitve v avtomobilskem prometu kmalu ukinitve in da bo bencina dovolj na razpolago, četudi bo na karte (govorilo se je, da bo vsak lastnik avtomobila dobil najmanj 75 odstotkov tiste količine, ki jo je označil v svoji prijavi v lanskem decembru kot potrebno za njegovo vozilo), se je pa večina lastnikov avtomobilov vendarle premislila in prijavila svoja vozila. Določeno je bilo, da lažje vrste avtomobilov ne dobe več kot po 5 litrov bencina na teden, težje vrste pa po 10 litrov.

Zopet zvišanje cen mesa. Mariborski mesarji so zopet povišali cene in sicer teletini kar za 2 do 3 din pri kg. Cenu to povišanje cen se vprašujejo vsi konzumenti, ki je vendar znano, da morajo baš letos že vso zimo prodajati kmetje živino takorekó za vsako ceno, ker primanjkuje krme. Z ozirom na to bi bilo pričakovati, da se bodo cene mesa in mesnim izdelkom znižale zlasti, ker se cene živin niso dvignile. Oblast bi morala uvesti strogo nadzorstvo in zaščititi na eni strani živinorejce, na drugi strani pa tudi konzumente, ki že itak komaj prenašajo težke posledice nastale druginje, katero so v veliki meri povzročili špekulanti. Povišanje mezd in plač še daleč ni v skladu s povišanimi cenami življenjskim potrebščinam, vrhu tega pa so bili te povišice deležni delavci in nameščenci le v nekaterih obratih, velika večina prizadetih pa sloh ni dobila zboljšanih svojih prejemkov. Ker nika-

kor ne gre, da bi nekateri bogateli v času, ko mora vse delovno ljudstvo prenašati hude posledice, ki jih je povzročila vojna tudi nevtralnim državam, bi morali poklicani preprečiti vsaj to, kar se preprečiti da in zlasti onemogočiti vsako navijanje cen za domače proizvode; pridelke in življenjske potrebščine.

Bencinske karte dobe lastniki motornih vozil pri predstojništvu mestne policije, toda le oni, ki so za nje svoj čas zaprosili in ki so svoja vozila za leto 1940 že prijavili.

25 upepeljitev mariborskega »Ognja«. V Gradcu je bil prejšnji teden upepeljen v tamšnjem krematoriju bivši član mariborskega »Ognja«, umrli lastnik žganjarne Franc Hutter iz Ptuj. S tem je izvršil mariborski »Ogenj« že 25 upepeljitev svojih umrlih članov.

Neznosna brozga po naših ulicah in cestah vzbuja mnogo upravičene kritike. Večina kanalov je namreč zamrznenih in se voda ne more sprosti odtekati, ob hodnikih pa bi bilo treba odkopati sneg in led. Ker je na cestah še vedno ogromno snega, bo v slučaju, ako bo nastopilo južno vreme še mnogo hujše, ako ne bodo pravočasno ukrenili vse potrebno, da se bo voda lahko odtekala v kanale. Za pešce pa je silno nevarna tudi poledica, ki jo povzroči takšni nedostaki.

Blato na hodnikih. Asfaltirani hodniki v sredini mesta so očisti snega in že tudi lepo suhi. Toda ker lastniki nekaterih hiš, ki leže ob teh asfaltiranih hodnikih niso očistili dvorišč snega in ker so ta dvorišča nagnjena proti cesti, se sedaj odteka snežnica v celih potokih z dvorišč na cestne hodnike in nanaša blato na asfalt. Take pojave lahko vidimo sredi mesta, na promenadi na Aleksandrovi cesti in v Kneza Koclja ulici. Vsekakor bi se tam, kjer je večji promet odtekanje snežnice iz dvorišč na cestne hodnike moralo preprečiti, bodisi, da lastniki hiš odstranijo sneg z dvorišč ali pa speljejo snežnico v odtočne kanale.

Občni zbor Glasbenega društva železniških delavcev in uslužbencev se bo vršil v nedeljo 17. marca s pričetkom ob pol 15. uri v spodnji dvorani hotela »Orel«.

Občni zbor Zveze živilskih delavcev Jugoslavije, podr. Maribor se bo vršil v nedeljo, dne 3. t. m. s pričetkom ob pol 10. uri v društvenih lokalih gost. »Zlati konj«. Pridite vsi! Odbor.

Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije, podružnica Maribor vabi vse svoje člane in članice (tudi prejšnje) na redni letni občni zbor, ki se bo vršil v torek, dne 5. marca t. l. ob 20. uri v zadnji sobi restavracije Povodnik v Jurčičevi ulici. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika; 2. poročila odborov; 3. socialno-politične zahteve privatnih nameščencev; 4. volitev novega odbora; 5. razno. Dolžnost vsega članstva je, da se obrednega zbora točno in zanesljivo udeleži. Dobrodošli so vsi prijatelji in simpatizerji strokovnega pokreta privatnih nameščencev! — Odbor.

Redna seja podobodra Zveze strojnikov in kurjačev bo v nedeljo, dne 3. marca s pričetkom ob 9. uri popoldne v prostorih strokovnih organizacij v »Delavski zbornici«, II. nadstropje. Dolžnost slehernega strojnika in kurjača je, da se seje udeleži.

Čajanko priredi Savez metalnih radnika Jugoslavije v nedeljo, dne 3. marca s pričetkom ob 4. uri pop. v dvorani »Delavske zbornice«. Pester spored. Igra mandolinjski odsek mestne »Vzajemnosti«. Vključno vabljeni.

O pravilni prehrani delovnega ljudstva bo v četrtek, dne 29. t. m. predaval v okrilju »Ljudske univerze« g. dr. Marín.

Ljudska univerza. V petek, dne 1. marca predava prof. I. Bogovič o »Deželni razstavi v Zurichu 1. 1939.«

Repertoar Narodnega gledališča. Sreda, 28. februarja: Zaprt. Četrtek, 29. februarja ob 20. uri: »Via Mala«. Zadnjič. Globoko znižane cene.

Na 6 in pol mesecev strogega zavora in izgubo častnih državljanških pravic za dobo 2 let je bil pred okrožnim sodiščem obsojen čevlarski pomočnik Franc Marolt, ker je bil obtožen, da je ukradel in prodal din 700 vredno kolo. — Radi posilstva 17 letne deklice pa je bil obsojen 24 letni fant na 21 mesecev pobilje.

Žensko kolo znamke »Empire« z ev. štev. 139.962 je bilo najdeno v Valvazorjevi ulici. Lastnik naj se zgasi na policiji.

TEPANJE PRI KONJICAH

Življenje v naši vasi je vse prej kot prijetno. Naš kraj je Bog s prazno vrečo udaril, kot se reče. Živimo sicer krščansko življenje, toda kako to v resnici izgleda, je bolje, da človek ne govori. Imamo mojstra, ki ima avto na eno kolo in ne pozna ne petka ne svetka. Za vznemirjanje vaščanov skrbi neka ženska, ki leta po vasi kot ververica za orehom in dela za tri delavke z jezikom. Potem imamo še enega, ki se je naveličal službe in vsakega človeka na česti obgovori s psovko, a samega sebe ne vidi. Ako je v vseh vaseh tako kot pri nas, potem pač ne vem, kam gledajo tisti slovenski pisatelji, ki opisujejo življenje na vasi s takim vzhičenjem.

TRBOVLJE

Kam pa v nedeljo? Vsi na koncert, katerega priredi Delavska godba v nedeljo, dne 3. marca zvečer ob pol 8. uri v »Delavskem domu«. Pridite, prijatelji godbe in drugi!

Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« priredi v petek, dne 1. marca s pričetkom točno ob pol 8. uri zvečer v »Delavskem domu« prosvetni večer z deklamacijami, recitacijami, citiranjem in uprizoritvijo Linhartove komedije v 2. dej. »Županova Micka«. Vabljeni vsi.

HRASTNIK

Rdeča lista je dobila relativno večino pri volitvah v Bratovsko skladnico, ki so se vršile v nedeljo, dne 25. februarja. NSZ in JSZ sta poskušali na vse načine, da bi listo »Zveze rudarjev Jugoslavije« razveljavili. Sploh so se obnašali eni in drugi zelo »lojalno«, podprli od gotovih oseb, ki vedno streljajo v hrbet zavednemu delavstvu.

S. Martini Peter. Po daljši mukepolni bolezni je preminul v ljubljanski bolnišnici s. Martini Peter v najlepši moški dobi 47 let. Pokopali smo ga 22. februarja v Zagorju, kamor je bil prepeljan. Kako zelo je bil pokojni priljubljen med delavstvom v Zagorju in Hrastniku se je videlo na pogrebu. Spremljalo ga je veliko število prijateljev in znancev, pevci in godba. Pokojnik je zapustil vdovo in 3 nepreskrbljene otroke. Z nesrečno družino globoko sočustvujemo. Pokojniku bodi ohranjen blag spomin!

LAŠKO

Na naslov naših občinskih gospodarjev. — Primorani smo, da danes javno spregovorimo o naših mestnih ulicah. Ob priliki letošnje zime smo opazili nekatera dejstva, na katera opozarjamo. — Glede poznega oranja snega in zaposlitve ljudi pri tem smo že poročali. Ko je nastopilo južno vreme, ni občinska uprava dala cestarjem naloga, da docela ostrgajo brozgo z asfalta. Nasprotno je cestarju K. hotela znižati dnevni delovni čas, da bi zaslužil na dan le po din 14, češ, da pozimi ni posebnega dela. Prejšnje občinske uprave so poskrbele za čimprejšnjo popolno odstranitev snežne brozge. Pri nas imamo asfaltno ulico, na katerih voda med brozgo zastaja, da občani gazijo po mlakužah.

Naš podž. Deželak svetuje, naj bi vsak čistil ulice pred svojo hišo. Kaj pa tam, kjer ni lastnika, kjer je več lastnikov, kjer sploh ni hiš itd.? Tak nasvet je neizvedljiv. Zakaj pa imamo v službi dva cestarja? Druga nevšečnost naših ulic, o kateri bi moral nujno razpravljati naš občinski odbor, so strehe vseh hiš ob ulicah. Baš letos smo bili priče nevarnosti padajočih snežnih mas na idoč pasante. Vse hiše bi morale biti opremljene s takozvanimi snežnimi lovilci. Le par hiš je opremljenih z njimi. Dalje je ponekod slaba kanalizacija, požiralniki so zamašeni itd. Mnogo občanov ima v zimskem času grdo razvado, da mečejo masne pomije, odpadke, pepel, kar na ulični sneg, kar ob odjugu povzroča smrad. Precej strank še vedno iztepava skozi okna na ulico posteljnino, čunje, preproge in zavese, čeprav je bilo o tem že govoril protestov v dnevnem časopisu. Župan ima itak pravico kaznovanja do določenega zneska po zakonu. Zalegle bodo v tem oziru le eksemplarčne kazni. Po večini so to »boljše« stranke, ki imajo za take posle dvorišča na razpolago. Preprečiti je tudi prehitre vožnje z motornimi vozili, kadar je brozga. Tudi letoviščarji so čisto deležni »blagoslova« motornih vozil. Občani naj bi pri hoji vedno uporabljali le desno smer. Dalje prijateljsko opozarjamo hotelirja g. Tropa na nujno popravilo žlebovja na hotelu »Savinja«, ki stoji baš sredi mesta. Mimo vodi troatar, na katerega pa ob vsakem deževju in kadar se taja sneg na debelo curlija voda iz luknjicastih žlebov. To stanje traja že več let. Glede neasfaltnih ulic opozarjamo na takojšnje posipanje, čim bo sneg skopnel. Najbolj pa je potrebna preureditev Rimljanska cesta. V prvi vrsti je treba odstraniti poleg mosta neokusno šupo, ki zapira razgled pasantom in voznikom, dalje je treba primerno poglobiti cestni podvoz pri pokopališču in podaljšati asfaltno cesto do pokopališča radi številnih pogrebov.

MEŽICA

Rudarji, izvolimo si zavedne sodruge za svoje zaupnike! Dne 3. marca bodo volitve obratnih zaupnikov tudi pri našem svinčenem rudniku. »Zveza rudarjev Jugoslavije« gre samostojno v boj. Na svoji listi je postavila kandidata, ki so voljni in sposobni zastopati koristi našega rudarskega delavstva. Ni dvoma, da bodo naši rudarji pokazali svojo zavednost in glasovali za našo listo na ta način, da bodo vtaknili rdečo glasovnico celo v kuverto, ki jo bodo prejeli od volilne komisije, dočim bodo ostale glasovnice zavrgli. Zavedajte se rudarji, da je vsa socialno politična zakonodaja uspel dela socialnih demokratov, ki je pričelo roditi vidne sadove v devetdesetih letih prejšnjega stoletja in da so to delo nadaljevale od njih v življenje priklone, toda politično neodvisne razredne strokovne organizacije. Rudarji, upoštevajte to in poverite zastopstvo zaupnikom tiste organizacije, ki je od svojih prednikov prevzela v čvanje in izgraditev to, kar so bili oni ustvarili. Obenem pa naj bo rdeča glasovnica odločna naša izjava, da nečemo poslabšanja socialne zakonodaje in da vztrajamo na tem, da ostane mandat rudarskih zaupnikov v veljavi najmanj tri leta, kot do sedaj.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost

Rudarji, spreglejte, spoznajte in odločite!

K volitvam zaupnikov.

Volilna borba za volitve zaupnikov po rudnikih je v polnem razmahu. Za glasove rudarjev se trudijo ponekod kar štiri organizacije. Način borbe vseh nasprotnih organizacij proti »Zvezi rudarjev Jugoslavije« presega vse meje dostojnosti. Zato smatramo za potrebno, da v našem listu opozorimo delavstvo na te lažne prijatelje.

Oglejmo si najprej »Narodno strokovno zvezo«.

Ko so imeli nacionalisti pri nas vso oblast v rokah, takrat je vladal najgrši teror po rudnikih za »Narodno strokovno zvezo«. Takrat so gotovi takozvani priganjači-nacionalisti kar tekmovali, kdo bo več rudarjev nacionaliziral. — Ko je pa prišla težka premogovna kriza v letih 1932 do 1936, ko je bilo reduciranih na tisoče naših rudarjev vsled zmanjšanja premogovnih naročil, ko je bilo treba dnevno nešteto posredovanj za rudarje, takrat je »Narodno strokovna zveza« spala in so to delo vršili le zaupniki izvoljeni na listi »Zveze rudarjev Jugoslavije«.

Taki so bili narodni socialisti vedno. — Nikdar in nikjer niso dali pobude za kaj koristnega za rudarje. Sedaj pa, ko se gre za volitve zaupnikov in v bratsko skladnico, so pa nenkrat pokrenili akcijo za mezno gibanje rudarjev pri TPD. V vlogi, ki so jo poslali vsem strokovnim organizacijam v podpis, so izpustili kraj, v katerem je bila vloga sestavljena. Zakaj, bodo že sami vedeli.

V tej vlogi zahtevajo tudi spremembo čl. 26 sedaj veljavne kolektivne pogodbe tako, da se naj prvi stavek odst. 2 tega člena spremeni in glasi:

»Ako bi se za čas trajanja pogodbe draginjske razmere bistveno spremenile, ima vsaka pogodbená stranka pravico« itd.

V sedaj veljavni kolektivni pogodbi se pa ta stavek glasi:

»Ako bi se za čas trajanja pogodbe draginjske razmere toliko spremenile, da se indeks Narodne banke za cene na malo v Ljubljani spremeni za 6 ali več točk, ima vsaka pogodbená stranka pravico« itd.

Ker je to besedilo, čeprav še ne polnoma odgovarjajoče, vendar veliko boljše za rudarje kot pa predlog narodnih socialistov, kateri bi, če bi se uveljavil, izročil vso usodo rudarjev na milost in nemilost TPD, je vodstvo Zveze rudarjev Jugoslavije sporočilo NSZ in Delavski zbornici v dopisu sledeče:

»Popolnoma pa soglašamo s tem, da se vlogo na TPD vloga za povišanje plač rudarjem. Odločno pa odklanjamo spremembo čl. 26 odst. 2 po predlogu, ki ga stavlja NSZ in izjavljamo, da bi naša Zveza na ta način spremenjeno besedilo nikdar ne podpisala.«

Ako bi obveljalo, da se mezde regulirajo, kadar se razmere bistveno spremenijo, potem bi se s TPD lahko natezali brez konca in kraja o tem ali so se razmere bistveno spremenile ali ne in vedno bi lahko TPD rekla, da ima ona prav. Take spremembe kolektivne pogodbe v sedanjih razmerah bi bile le v korist TPD.

Iz gornjega je dovolj razločno razvidno, kako se narodni socialisti razumejo na zastopstvo rudarjev.

In krščanski socialisti?

Ti ljudje, ki sami ne vedo kod plovejo, ki niso za rudarje še nikdar nič koristnega storili, kakor če so po spremembi nacionalističnega režima s pomočjo gotovih kapitalistov in drugih spravili v zaposlitev nekaj kmetskih fantov na škodo poklicnih rudarjev, so se na Jesenicah združili z Jugoraso in NSZ proti pravim zaupnikom kovinarjev pri volitvah glavnega zaupnika, so izdali za volitve v Hrastniku letak, v katerem kar mrgoli najpodlejših sumničenj na Zvezo rudarjev Jugoslavije. V tem letaku pravijo med drugim:

Kaj pa je delala JSZ?

Predložila je rudarskemu glavarstvu predlog za spremembo »Službenega reda«, ki bo v kratkem izšel. Popravljenih je 36 točk v dobro rudarjem. — Za zaprte rudarje je posredovala. — Posredovala za sprejem v delo vsled stavke reduciranih in jih po večini že spravila nazaj v delo. — Po svojem zastopniku tov. Križniku je s pomočjo g. bana dosegla nabavni prispevek za rudarje itd.

Mi z ozirom na njihove trditve zahtevamo, da javno povedo, katere so tiste točke, ki bodo spremenjene? Naj jih javno objavijo. Javno naj povedo tudi imena tistih srečnih, ki so jih spravili nazaj v delo. Javno naj povedo, kdaj in kje je bil napravljen sklep za nabavni prispevek pri TPD. To hočejo rudarji vedeti!

Sedaj nam postaja še le jasno, zakaj sta tajnika NSZ in pa JSZ po zadnji mezdni razpravi tako nesramno oblatila zastopnika Zveze rudarjev Jugoslavije. Zdaj vemo, zakaj sta si na konferenci Delavske zbornice v Ljubljani dne 13. februarja to medsebojno očitala. Zdaj vemo, zakaj je šel g. Križnik v akcijski odbor. Zdaj vemo, zakaj je g. Makše rekel na trboveljskem shodu o zadnjem mezdnem gibanju: »Mi ne bomo ničesar podpisali, predno ne bomo mase vprašali« in mi vemo, zakaj je g. Križnik na volilnem shodu v Hrastniku, dne 22. februarja isto ponovil. Zdaj pa tudi vemo, da je bil g. Filip Križnik član in predsednik skupine rudarjev v JSZ tisti, ki je ob priliki zadnje mezdne razprave prvi predlagal, da se sporazum podpiše. In tisti Makše, vodja narodnih socialistov, ki je prej v Trbovljah pred tisoč poslušalcev izjavil, da brez odobrenja mase ne bo nič podpisal, ni imel poguma, da bi pred gg. TPD to tudi storil. O Jugorasu sploh ne govorimo.

Mi vemo, zakaj so ti gospodje vse to delali. Žrtve so najbolje sredstvo za pobijanje razredne zavesti rudarjev, za uničenje njih enotnosti in za uničenje edine prave svobodne strokovne organizacije Zveze rudarjev Jugoslavije. — V tem je bistvo njih lažiprijateljstva do rudarjev. Zato, vi rudarji in ostalo delavstvo, spoznajte jih, ne samo po obličju, temveč tudi po njihovih dejanjih. Zato za njih plačilo glasujte v nedeljo s celo rdečo glasovnico za kandidatno listo Zveze rudarjev Jugoslavije, ostale glasovnice pa vržite vstran!

Zaveden rudar.

SV. LOVRENC NA POHORJU

V zimski dobi je bil protopon. Letošnja zima dela hude preglavice delavskim staršim. Zasluge je komaj za prehrano in kurivo, ali pa še za to ne, dočim za obleko ne zadošča. Otrci so slabo oblečeni in večkrat niit v šolo ne morejo, ker se stariši boje, da bi se jim otrok ne prehladil in zbolel, ko pa nima ne toplega perila in ne cele obleke ter obutve. Seveda velja to tudi glede prihajanja k maši v mrzlo cerkev ob nedeljah. Toda nekdo je prišel na idejo, da se revščina in mraz lahko »panata« s palico. Od udarcev to rlo kožo je treba še hladiti, ne pa, da bi jo moral človek toplo pokrivati, kaj ne?

TEZNO PRI MARIBORU

Dramski odsek »Vzajemnosti« vabi vse somišljenike, kateri bi bili voljni sodelovati v dramskem odseku na vaje, katere se vršijo ob

ponedeljkih, sredah in četrtek zvečer v gostilni Felič. Vljudno vabi — odbor.

SELNICA OB DRAVI

Letošnja zima je bila precej ugodna za spravljane lesa s hribov. Predvsem so vozili les v dolino iz gozdov okrog Sv. Duha. Toda kljub snegu je spravljane lesa po kobanskih grapah prava muka. Voda, ki se zbira z reber spreminja sneg v led, da postane pot opasna za živino in človeka. Prevoz okrog 2 in pol kubična metra posekanega lesa s sammi od blizu Sv. Duha v dolino traja pet ur, ne vstevši čas za nakladanje. Z vozom morata najmanj dva človeka. Za tako vožnjo dobi gospodar din 140. Konje je treba dobro krmiti, ker sicer ne vzdrže. Poleg sena porabijo najmanj 18 kg koruze na dan. Tako tudi ta posel ni kdo ve kaj donosen. Najmanj haska imajo pa seveda hlapci, dasi največ trpe. Naši gozdovi se tako izkoriščajo, da v desetih letih ne bo več kaj prodati iz njih.

Med našimi viničarji

Vedno večji obisk. — 11 novih naročnikov.

Nedeljsko viničarsko predavanje v Košahih je vnovič pokazalo, da se vendarle začenja daniti tudi med najrevnejšimi izmed revnih, med našimi viničarji. »Strokovna zveza viničarjev in poljskih delavcev« v Mariboru, ki jo vodi že dolgo let predsednik s. Ulbl, je sklicala v nedeljo že tretje predavanje to zimo in je bilo od vseh najbolj obiskano, tako, da je bila obširna dvorana gostilne Štern v Koških že skoro premajhna. Prišli so viničarji in viničarke iz vseh strani mariborske okolice, kljub ledenim stezam, po več ur daleč iz Slovenskih goric, tam od Mure in gori do Kungote, dva sta prišla celo iz Haloz.

Viničarji pač uvidevajo, da jim danes ne zadostuje več samo zvesto in naporno delo v vinogradu, ampak da jim je potrebno tudi znanje, če se hočejo braniti zlasti pred zavistimi pogodbami in v tistem, kar se tiče tudi viničar isče danes zatočišče in poduka v svoji strokovni organizaciji in v delavskem časopisu.

Polagoma ali vendar z uspehom pronika v viničarije »Delavska Politika«. Z majhnimi poskusi je začelo, toda danes lahko povemo, da ima »Delavska Politika«, zlasti v mariborski okolici po tkzv. »meščanskih« viničarijah lež. kader svojih zvestih naročnikov, ki so v nedeljo povedali, da tudi oni že komaj čakajo

tistih treh dni v tednu, ko jim pismonoša pri- nese njihovo glasilo, »Delavska Politika«.

V tej smeri se je vršilo tudi nedeljsko viničarsko predavalstjsko dopoldne, katero je otvoril s. Ulbl, ki je poročal o položaju viničarjev in njegovih bridkih izkušnjah z razprav pri viničarskih komisijah, katere ima skoro vsak teden. Nato sta predavala ss. dr. Avgust Reisman in urednik Viktor Eržen o novi viničarski uredbi, zlasti o kompliciranem postopku, ki sledi razpravi pred viničarsko komisijo. Doslej še noben viničar o tem ni bil podučen in so res vsi z največjo pazljivostjo sledili predavateljema ter želeli, da bi se vršili taki sestanki s podukom o novi uredbi še večkrat tudi po deželi. To željo so izrazili zlasti viničarji iz Zg. Kungote, da bi se tudi tam vršilo tako predavanje, kjer je tudi vse polno viničarji, katerih lastniki bivajo v mestih in tudi preko meje v inozemstvu.

Končno se je priglasilo 11 novih naročnikov »Delavske Politike«, 18 izvodov pa je bilo prodanih.

Bil je domači prijateljski sestanek viničarjev in viničark, ki so se v najlepšem redu in mirno zopet razšli na svoje viničarije, vsak s svojimi težkimi skrbmi, kako bo pretolkel mesece do pomladi, ko bo začel zopet skromen, res zelo skromen zaslužek po vinogradih.

Iz Češke

Nova uredba proti židom v Protektoratu. Pod naslovom »Židje izločeni iz gospodarstva v Protektoratu« prinašajo listi podrobno poročilo o izločitvi židov iz gospodarstva. Protektor v Neurath je izdal naredbo, po kateri se prepoveduje židom nadaljnje vodstvo lastnih podjetij. To izločevanje začne v stroki nadrobne trgovine, tekstilnega in kožnega blaga, pa tudi v onih podjetjih, ki še smejo biti v židovskih rokah, se lahko prepove zaposlitev židov. Vsi židje pa morajo takoj prijaviti svoje premoženje.

Knjige za češke delavce v Nemčiji. Literarna sekcija kulturnega sveta »Narodne zajednice« je dobila od posameznih praških založnikov večje število knjig, ki jih je sedaj poslala za potujoče knjižnice čeških delavcev, zaposlenih v Nemčiji. Vsi so bogati in zanimivi.

Novi krematoriji. Mesti Tabor in Kolin sta sprejeli v letošnji proračun potrebne vsote za gradnjo krematorijev. V obeh mestih je že vnaprej zagotovljena rentabilnost krematorijev. Upepeljevanje mrličev se je torej na Češkem že popolnoma živelo ter bodo imeli na ta način že 13 krematorijev.

Slovaki v Prago. Razven na Slovaškem se nahaja mnogo Slovakov tudi na Moravskem, ki pa ne spadajo pod Slovaško državo, temveč v sedanjí Protektorat Češke in Morave in se tudi kulturno čutijo eno s Čehi. Te vezi Čehi še dosledno poglobljajo. Pravkar pripravljajo izlet 1000 slovaških fantov in deklet v Prago. Slovaki bodo prišli v Prago 30. in 31. marca v svojih krasnih narodnih krojih ter bodo pokazali Pražanom svoje običaje in narodne pesmi.

Delavski pravni svetovalec

Orožne vaje (Sv. Lovrenc)

Vprašanje: Moj mož, ki je bil zaposlen kot delavec v lesni industriji, je bil sedaj poklican za tri mesece k vojakom. Skrbeti moram za tri nepreskrbljene otroke. Kam naj se obrnem, da dobim kako podporo?

Odgovor: Obrnite se na občino, ki Vam bo napravila prošnjo za državno podporo. Za 4 tedne orožnih vaj pa bo moral Vašemu možu plačati mezdo tudi delodajalec.

Nerešen rekurz (Prevalje)

Vprašanje: Sosed me je poškodoval in bi moral plačati odškodnino. Proti sodbi je vložil rekurz. Od tega je preteklo že 3 mesece in še nimam nobene rešitve. Kaj naj napravim?

Odgovor: Čakajte še naprej, da dobite rešitev. Sodišča so v večjih oddelkih preobložena z delom in bi tudi Vaša zadeva prišla redoma na vrsto. Lahko pa zopet o priliki vprašate na sodišču, kaj je z zadevo.

Oporoka (Maribor)

Vprašanje: Imam očeta, ki je že zelo star ter živi z neko žensko v skupnem gospodinjstvu. Ali lahko napravim oporoko, s katero bi zapustil dotični ženski in njenim svojcem vse svoje premoženje, svoje otroke pa povsem prezrl?

Odgovor: Tudi če napravi Vaš oče oporoko, v kateri bi svoje premoženje v celoti zapustil tujim ljudem, bi vendar njegovi otroci lahko zahtevali zase polovico premoženja, kot njuni dediči.

Razlastitev

Vprašanje: Cestni odbor hoče razširiti bano-vinsko cesto. Ker je moja hiša tako blizu ceste, da bi jo bilo treba radi razširitve ceste podreti, me hoče cestni odbor razlastiti in plačati znatno prenosko odškodnino. Ali lahko proti temu kaj ukrenem, zlasti, ali smem zahtevati posebno cenitev hiše s predlogom, da se ta odškodnina odmeri po tako ugotovljeni vrednosti hiše?

Odgovor: Kadar zahteva obči blagor, mora vsak lastnik odstopiti svoje stvari javnim ustanovam proti primerni odškodnini. Tak primer je podan tudi, če se namerava razširiti cesta. Zato se proti razlastitvi hiše ne boste mogli z uspehom upirati, ako bi mogli dokazati, da bi bilo možno razširitve ceste izvršiti enako dobro brez razlastitve Vaše hiše in brez škode za javni blagor. Sicer pa boste mogli ugovarjati le višino odmerjene odškodnine. Zoper odmero se morete pritožiti na poseben razsodiščni odbor, čigar izrek o odškodnini pa je dokončen. V svoji pritožbi morete navajati, da je Vaša hiša več vredna, kakor je Vam prizna-

na odškodnina za njo, ter se morete pri tem tudi sklicevati na posebno cenitev po sodnih cenilih. Nikakor pa ni cestni odbor, odnosno banovina dolžna Vam postaviti radi razlastitve druge hiše.

Zadnje vesti

Francoska cenzura — svoboda poročanja v političnih zadevah. V francoskem parlamentu se je vršila včeraj velika debata o cenzuri. — Na tozadevno zahtevo poslanca s. Leona Bluma je ministrski predsednik Daladier izjavil, da bo naročil vodstvu cenzure, da dopušča popolno svobodo v političnih zadevah.

Vohuni na Holandskem. Zadnje dneve so aretirali na Holandskem večje število vohunov, ki so zbirali poročila o holandskih utrdbah na meji za tuje države. Zalotili so med drugim nekega fotografa, da je fotografiral za nek sportni časopis, pa se je izkazalo, da ta list že dve leti ne izhaja več.

V Kolumbiji se je razbilo prometno letalo. 15 potnikov je mrtvih, med njimi vojni minister.

Danski parlament je odklonil predlog, da bi Danska zapustila Društvo narodov in prosila Nemčijo za posredovanje za mir med Finsko in Rusijo.

LJUDSKA SAMOPOMOČ

v Mariboru, reg. pom. blagajna

znana domača zavarovalna ustanova v Dravski banovini, ki plodonosno deluje že od leta 1927 in je izplačala tekom obstoja nad 37 milijonov din na pogrebniinah in doti.

Zavaruje za pogrebne in zdravne osebe obeh spolov od 17. do 70. leta do največ din 10.000.— in

za dole mladoletne od 1. do 16. do največ din 25.000.— plačilna ob do- ženem 21. letu.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO IN BREZOBVEZNO POJASNILA

MALI OGLASI

Naši čitatelji kupi- tejo najcenejše pri naših inserentih!

9, 11, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 26, 28, 30 itd. otroški Predpasniki ženski lastna manipulacija vedno novi kroji največja izbira Magdalenska oblačilnica A. Kumperšič, Maribor (Palača dr. Sedaj) Valvazorjeva — Dvočakova ulica — (smer Frankopanova ul.) Moške, ženske obleke po meri. Krojari v hiši.

FRANC REICHER, MARIBOR

Tržaška cesta 18, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnih cenah. Hitra izdelava.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnе v Mariboru. Telefon št. 2324